

“ ראיתי את יום כיפור מגיע - ואף אחד בצבא לא רצה להקשיב לי”

התכתובות והעדויות: הקשב ומומחה הלוויינים מנחם גידה ביחד עם "מערך המודיעין הגלוי" הפרטי שלו תיעד במשך ארבע שנים, בפירוט רב, תרגילים של החמאס שכללו את כל מה שהתרחש בשבעה באוקטובר: חדירה לגדר, כיבוש יישובים, פגיעה בחיילים, חטיפה של אזרחים והתקדמות מאתר הריגה אחד למשנהו. ההבדל היחיד היה שבתרגילים של החמאס הם נתקלו בהתנגדות של צה"ל. "בצבא סגרו לנו את ההאזנות ולקחו את הציוד. הם היו זחוחים, כי הם מבינים יותר טוב מכולם".

אבנר הופשטיין

מטחי טילים חזקים ונוגדי טילים בשיתוף עם יחידות העילית הקרקעית הנעות לעבר שמונה מטרות יבשתיות. (זאת) בליווי וכיסוי אש עם מרגמות ומטענים מתוצרת בית, בנוסף לטילי קרקע-קרקע, קרקע-אוויר ו'אהפיג'י"

גידה - שכבר מתריע במשך קרוב לארבע שנים באוזני כל מי שרוצה לשמוע, וגם מי שפחות מעוניין (בעיקר בצבא), כי רשתות הקשר של החמאס עמוסות בתיאורים גרפיים מפורטים של אימוני פלישה לגבולות ישראל, כניסה ליישובים, חטיפה של אזרחים ועוד - מקריא את ההתכתובות האלה וצועק:

ממאי ועד אוקטובר - זה מזכיר לי את מה שקרה ב'73! חצי שנה קודם לכן היה לנו מידע שלא עשינו איתו כלום, ואז באוקטובר - יום הדין. אני תיעדתי ודיווחתי לצבא על הכול: תרגילים של פלישה ליישובים שבמסגרתם הורגים אזרחים, כולל קשישים; כובשים מקומות; משתלטים ומתקדמים הלאה. שום דבר לא הפתיע אותי.

ב תשעה במאי 23, כחמישה חודשים לפני פרוץ מלחמת השבעה באוקטובר, העביר הקשב והמומחה לשידור לווייני, מנחם גידה - המיקי גורדוס של אזור הדרום, שרואה ושומע הכול סביב השעון - דיווח לחברתו יפעת בן-שושן המתגוררת במושב נתיב העשרה הצמוד לגדר הרצועה:

(החמאס) מדברים (בקשר) שינסו לבצע פעולה אקטיבית של חדירה לשטח ישראל. לא ברור אם למטרת חטיפה או ניסיון פגיעה. נראה שינסו גם דרך הים, למרות שיש לי ספק אם יש להם דרך לעבור את הסנסורים שהתקנו שם.

כארבעה חודשים אחר כך, ב-12 בספטמבר, הסיפור חזר על עצמו. גידה מבחין ושומע ברשתות הקשר של החמאס פעילות מובהקת ומעדכן:

בתרנגול (הכינוי בשפת הקשר ל'תרגיל', א"ה) חוליית קומנדו ימית תוקפת שלוש מטרות ימיות וחופיות בליווי כיסוי אש אינטנסיבי, עם

שמענו וראינו סרטי מלחמה במציאות

את ה"קונספציה" שכשלה בשבת שעברה בבת אחת והטביעה את ישראל בדם וביגון, גידה מכיר מקרוב. לטענתו, כל מי שהאזין ונחשף לחומרים שהוא - ביחד עם רפאל חיון, המאזין הראשי שאסף מודיעין גלוי בעזרת קבוצה של 26 מאזינים בהתנדבות - סיפק, היה צריך לדעת שהסיפור של הכלת החמאס והפקרת הגדר ייגמר בבום. "שתבין, כוחות צה"ל קיבלו מאיתנו המון תמונות של מחבלים מתאמנים, וצה"ל לא ידע מה לעשות עם החומרים שנתנו לו. כי הם היו זחוחים, חשבו שהם הכי חכמים בעולם, אתה מבין?!"

מביתו בדרום הארץ מנהל גידה, שכבר כונה בעבר "האיש שרואה הכול", מערכת האזנה וצפייה לכ-7000 רשתות קשר ולווין. ביחד עם חבריו לרשת הצליח להעריך כבר לפני כמה שנים - כשבצה"ל עוד נשמו לרווחה מגילוי

מנהרות החמאס וחיסולן - שהתרחיש של פלישה מאורגנת וגלויה של מחבלים דרך הגדר היישר אל תוך יישובים הסמוכים לה הוא חלק בלתי נפרד מתורת הלחימה של החמאס, ושהמחבלים מתאמנים עליה מדי יום.

"יש לנו מערכת בוואטסאפ שנקראת 'מעקב מבצעי ביטחון שדה' - זאת קבוצה שמסקנת מידע ביטחוני לאנשי צבא ולרבש"צים בשטח. דיווחנו לקמ"נים ולרבש"צים על כל דבר שזז, על כל ציוץ ששמענו. צה"ל לצערי חלש במעקב אחר התקשורת הגלויה, הוא פירק את יחידת חצב, ולא מתייחס לנושא ברצינות. אנחנו היינו העיניים והאוזניים של הצבא ושל היישובים בשטח והזרמנו מידע על כך שהחמאס מתאמן, במיוחד בשנתיים האחרונות, על כיבוש השטח הישראלי, על פעילות מעבר לקו ועל חטיפות."

מהציר של זיקים ועד הציר של נחל עוז ובאזורים הסמוכים לו. הרבש"צים היו מקושרים אלינו ברמה שדיווחנו להם על כל נפיחה מהחמאס".

כעת גידה אוסף את החומר לוועדות החקירה. לדבריו: "החבר'ה בקריה כבר רודפים אחריי, הם רוצים את החומה. אני הבטחתי למשפחות השכולות שאני אתן הכול".

היות שאת התכתובות עם הצבא הוא שומר לחקירות שיתקיימו בהמשך, הוא הסכים לפתוח בפנינו את ההתכתובות בזמן אמת עם האנשים שיושבים על הגדר. למשל יפעת בן-שושן, מראשוני התושבים שכף רגלם דרכה בנתיב העשרה כשהוקם, אשר ביתה משקיף אל מעבר לגדר, ואשר התריעה לא מעט בפני הצבא ובתקשורת על הסכנה האורבת לציבור בנתיב העשרה מהפעילות הגוברת בצפון הרצועה.

חיון, שהחזיק עד לפני שנה באישור לאחזקת ציוד שמאפשר האזנה לרשת הקשר החמאסית, עד שזה נשללה ממנו על ידי המדינה, מספר כי התריע בפני כל מי שרק רצה לשמוע: "דיברתי עם בכירים במערכת הצבאית והעברתי את ההתרעות בפני חדירות של החמאס, ואירועי פלישה ליישובים וחסיה. אבל הגורמים שעיימם דיברתי בצבא אמרו לי: 'מה פתאום?! חמאס בחיים לא יעז לעשות דבר כזה'. הם התייחסו לתרחיש כזה כאל סיוט שהוא פנטזיה הזויה. התחושה הייתה: 'מה אתה מבלבל את המוח?!'".

גידה אומר שההתעלמות מהאימונים של החמאס הייתה יותר מסתם קונספציה - מדובר באדישות תמוהה. "כל יום שמענו ברשת על אימון של החמאס, כל יום תיעדנו. למשל, כוחות קומנדו פושטים על זיקים, לוקחים עשרות בני ערובה, צה"ל מפציץ בחזרה, ואז המחבלים פושטים על נתיב העשרה. הם יצרו סרטי מלחמה והתכוננו לפלישה

כפר עזה.
צילום: לע"מ
/ קובי גדעון

כך, למשל, כתבה בן-שושן כבר בעשרה בנובמבר 2021:

הבוקר תרגיל רקטי לעוטף של החמאס. בתגובה צה"ל מפציץ ברצועה בתים ומפעלים. כוח של החמאס פועל בשטח העוטף. התרגיל נמשך, אופי דה רקורד. האם העליתם תרחיש שכוח של חמאס נכנס לנתיב העשרה באחד הימים, ומה אתם עושים? הם עובדים על תרחיש שכוח שלהם מעזה פועל בישראל... עשרה חיילים הרוגים בתרגיל של החמאס.

וגידה ממשיך לתאר תרגיל שנראה כמו תחזית מצמררת של המציאות העתידית:

במסגרת התרגיל מסוק מפנה פצועים לברזיל. החיילים (הישראלים) מכונים (בקשר) חזירים. קריאות 'אללהו אכבר' בזמן ההודעה על מספר ההרוגים.

בן-שושן מעדכנת את גידה שמנהל מעבר ארז חושב אחרת:

תשמע, זה לא מרגיע כל התרגיל הזה שלהם. אתמול הייתי בביקור במעבר ארז עם מנהל המעבר. מבחינתו חמאס מוחלש מאוד ומנסה לעשות רעש גדול ולייצר פרובוקציות. הוא טוען שפני חמאס להסדרה.

חודשיים אחר כך, בשישה בינואר, מעדכן גידה שוב:

לפני יומיים עשה החמאס תרגיל מלחמה שבו יורים רקטות על העוטף, פושטים על הגזרה שלכם מעבר לקו, יורים טילי נ"ט ויורים רקטות לתל אביב. הם דימו גם פשיטות של צה"ל מהים ותקיפות של חיל האוויר.

בן-שושן מגיבה:

הופה... מתאמנים עלינו.

בהתכתבות אחרת תיאר גידה בפירוט מצמר מגה-תרגיל חמאסי רב-כוחות, שלב אחר שלב. מעין מגרש משחקים טרוריסטי מחריד מהסוג שפעם נשמע כמו פנטזיה מופרעת, ומאז השבעה באוקטובר הוא חלק בלתי נפרד ממציאות חיינו. ההבדל היחיד הוא שבניגוד למציאות, בתרגיל של החמאס, המחבלים לפחות זוכים להתנגדות כלשהי מצידו של צבא ההגנה לישראל שמחכה להם מעבר לגדר:

אתמול ערך החמאס אימונים שבמסגרתם כוח קומנדו שלהם פושט על הבסיס הצבאי בזיקים כשמחבלי החמאס מבצעים ירי ארפיג'י, במהלכו נפגעים חיילים שמפונים על ידי מסוק לבית החולים.

ירי רקטי לעבר קריית מלאכי עם פגיעות מדויקות בבתי, ויש נפגעים. גל שיגורי רקטות לעבר העוטף. בנחל עוז חילופי ירי מול חיילי צה"ל. הרוגים בקרב החזירים בני ציון. מסוק מסייע לכוחות צה"ל בתקרית.

המחבלים פוגעים בירי טיל בספינת חיל הים ממרחק 3 מייל. הספינה עולה באש, יש נפגעים בקרב חיילי צה"ל. המחבלים פוגעים בירי טיל בדבור ממרחק 2 מייל, הדבור עולה באש. ירי טיל ארפיג"י על ג'יפ דויד בגדר הגבול. חיל האוויר תוקף רכב עם חוליית מחבלים. חיל האוויר עושה סיכול ממוקד בביתו של מפקד בכיר בחמאס שנהרג בשכונת זייתון.

חיל הים יורה טילים ופוגע במתקן של החמאס בדרום מערב הרצועה. המחבלים מיירטים בטיל כלי טיס מזל"ט מעל הרצועה. ירי טיל מהדגם הכבד לעבר נמל התעופה בן גוריון. ירי מרגמות של צה"ל לעבר חוליית מחבלים שהסתתרה מאחורי תלולית עפר. אין נפגעים.

רק שלא יעשו לנו הפתעה

בן-שושן, בימי שגרה מארגנת סיורי תיירות בעוטף, נהגה לצפות בתמרוני השטח מחלון ביתה כל פעם שגידה שלח לה התרעה. "היינו עושים הצלבות מידע. ראיתי אותם מתאמנים במשך

קיבוץ בארי.
צילום: לע"מ /
חיים צח

ארבע שנים, ואני יודעת שהצבא קיבל את המידע. אני רואה הכול מהבית שלי, כל תרגיל שלהם. הם מדמים פשיטות, והם משגרים רקטות לים. והיו ימים שלמים של תמרונים ורעש אדיר מעבר לגדה.

"גם אני ניסיתי להעביר מידע לצבא, אבל זרקו אותנו לכל הרוחות, התייחסו אלינו כמו הזויים, ואמרו: 'יאללה יאללה, אלה מדברים שטויות'. עכשיו מתקשרים אליי אנשים שהיו בספורים שלי ומזכירים לי איך סיפרתי להם על גן העדן שיש לנו שם בנתיב העשרה, אבל גם על האיום המפלצתי מעבר לגדר שיום אחד יתפוצץ לנו בפרצוף".

בן-שושן מציגה בפני התכתבות מיוני 2021. גידה מדווח לה:

השכנים שלך מעבר לגבול בגדודי אל קאסם מתאמנים במרץ ביומיים האחרונים. התנהגות מוזרה שלהם בקשר... רק שלא יעשו לנו הפתעה של תרגיל רטוב מחר או מחרתיים.

בן-שושן שואלת:

האם הבחור שנשלח אתמול (לגדר) היה כדי לבדוק ערנות?

גידה מציין:

תמיד.

"התרעתי, שאלתי גם מפקדים בשטח, חקרתי, התראיינתי בלי סוף. כולם הבהירו: צה"ל יודע ועוקב, צה"ל מספק לכם את הביטחון. הסירו דאגה מליבכם".

כמה ימים לפני שמחת תורה העביר גידה לבן-שושן התרעות על אימוני חמאס נמרצים.

"היה תמרון מטורף שמחבלים ביצעו בדופן הדרומית של נתיב העשרה, ודיווחתי עליו בקבוצת הדיווחים שלנו. כתב רשת ב' אסף פוזיילוב שוחח איתי, וברדיו עשו על זה אייטם. לפני השידור אמרתי למפיקה ששוחחה איתי: 'שמעי, אני מקווה שלא מכינים לנו יום כיפור 2 פה'. זה היה ביום שלישי. ארבעה ימים אחר כך הכול התחיל".

גידה מאשים את הצבא בחבלה מכוונת בעבודתו. "בשלושה באפריל נפל דבר, והודיעו לי מביטחון השדה של צה"ל שסוגרים לי את הגישה לרשת הקשר של החמאס. עניינים של חוק ורישיון. הם החליטו שאסור לנו להאזין יותר באופן רשמי, והתחלנו לחפש מקורות האזנה משניים. לקחו לנו את המכשיר הדומיננטי להאזנות המרכזיות לרשת".

חיון, שהחזיק באישור לאחזקת הצידוד, אומר שכאשר התחילו ההתקפות הוא היה מנוטרל ולא יכול היה לתת התרעה בגלל המחסור בצידוד. "נאלצתי להפקיד את הצידוד במשרד התקשורת, כי הצבא הבהיר: אנחנו לא צריכים עוד גורם שיאזין פה, כל מחסור במידע שיש אנחנו נשלים בעצמנו. הנימוק היה שצה"ל הוא מספר אחת או שתיים בעולם בסיגינט (מודיעין אותות), והוא ממש לא

צריך אותנו. אפילו שמענו שאולי עצם ההאזנה שלנו מסכנת את הכוחות. באירועים של שבת איבדתי אישית 37 חברים וקשה לי לחשוב על כך שאפשר היה למנוע את זה".

"ביקשנו, התחנונו שלא ייגעו לנו ברשת הקשר", מספר גידה. "איך זה קשור לרשת הצה"לית, מה זה מפריע לפעילות המודיעין? הצבא לא טוב בהאזנות למקורות גלויים, ואנחנו השלמנו לו מידע וגם סיפקנו לרבש"צים ולכיתות הכוננות מידע. בשלב מסוים שקלנו אפילו לבצע האזנות דרך קפריסין, אבל אנחנו אזרחים שומרי חוק. התחלנו להאזין לרשת הקשר דרך טלגרמים, אבל זה כבר לא היה מאובטח. אולי אם לא היו ממדרים אותנו והיו מקשיבים להתרעות, היה אפשר למנוע את האסון הנורא הזה".

מדובר צה"ל נמטר: "לא נתייחס לדברים".

* הכתבה התפרסמה לראשונה באתר זמן ישראל, ומתפרסמת כאן באדיבות האתר www.zman.co.il